

Поряд з цим відбувається процес зрощення МВО (Managementby Objectives) –управління за цілями менеджменту якості (як було на першому етапі в системі Ф. Тейлора), проте уже на новому і якісно іншому рівні. В сучасному світі фірма, яка не обізнана у сфері менеджменту якості і екології, не може бути успішною в бізнесі і суспільному визнанні. Система загального управління якістю (Total Quality Management –TQM) є не лише підходом до організації процесів планування, але і забезпечення та контролю якості продукції фірми.

Основні положення концепції TQM такі:

1) визначальна роль керівництва у заходах з реформування чи реструктуризації підприємств на основі принципів TQM; 2) основна увага – клієнтам; 3) стратегічне планування; 4) залучення усіх співробітників; 5) підготовка персоналу; 6) нагороди та визнання; 7) розробка продукції та послуг повинна швидко реагувати на потреби і очікування споживачів, які постійно змінюються та зростають; 8) управління процесом; 9) якість постачальників; 10) інформаційна система; 11) кращий досвід; 12) постійна оцінка ефективності роботи системи управління якістю.

Отже, в систему TQM включено забезпечення якості, яке трактується як певна система заходів і вказує на те, що споживач може бути впевненим у якості продукції, а підприємство стає усе більш конкурентоспроможним.

Використані джерела

1. Багаутдинова Н.К. Формирование системы менеджмента качества. Проблемы теории и практики управления. 2015. № 1. С. 17-21.
2. Ребрин Ю.И. Управление качеством. – Таганрог : Изд-во ТРТУ, 2014. 174 с.
3. Ольдерогге Н. Менеджмент четвертого поколения: современная концепция менеджмента. Менеджмент. 2017. №11-12. С. 62-65.

Костецька Марта

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент кафедри
підприємництва і торгівлі Вашків О.П.)

ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Управління запасами на виробничому підприємстві є одним з функціональних видів його діяльності, мета якої полягає у зведенні до мінімуму загальної суми щорічних витрат, пов'язаних з їх утриманням. Важливість вирішення проблемних питань в управлінні запасами зумовлена, перш за все, тим, що виробництво є потоком матеріальних ресурсів, який, змінюючи свою

натурально-речову форму, перетворюється у готову продукцію. Відтак, величина запасів, їх оптимальні розміри, ефективне використання мають суттєвий вплив на стан та динаміку активів підприємства, їх оборотність та рентабельність. У свою чергу структура джерел і умови фінансування запасів впливають на рівень фінансової стійкості підприємства. А отже, «підвищити ефективність господарювання промислових підприємств можливо шляхом здійснення ефективного управління запасами» [2, с. 785].

Налагодження ефективного процесу управління запасами часто пов'язане з низкою суперечностей. Так, при створенні запасів на підприємстві можливий конфлікт цілей у питанні формування запасів. Фінансова служба підприємства налаштована на підтримку низького рівня запасів, у свою чергу виробничі підрозділи потребують відповідних запасів для забезпечення рівномірної і ритмічної роботи, повного завантаження обладнання. Необхідність зрівноважувати ці конфліктуючі цілі та здійснення управління запасами таким чином, аби задовольнялись інтереси підприємства в цілому, в основі яких – оптимізація витрат, пов'язаних зі створенням і запасів.

Створення, утримання і управління запасами завжди пов'язане з витратами. Проте нестача запасів чи їх відсутність – це також витрати, що виражаються у формі втрат. Наприклад, втрати від простою виробництва; втрати від відсутності товару на складі на момент виникнення попиту; втрати від закупівлі дрібними партіями і вищим рівнем транспортних витрат. Недостатній рівень запасів готової продукції може негативно вплинути на своєчасність виконання планових поставок замовникам. Поряд з цим значні товарні запаси зумовлюють збільшення ризику збитків через втрату споживчих властивостей продукції, а обіговий капітал, заморожений у товарних запасах, не може використовуватись для більш прибуткових вкладень, що, у свою чергу, зменшує рівень доходності.

Незбалансоване спрямування коштів у товарні запаси, зумовлює певний ризик як недостатніх, так і надмірних вкладень. У зв'язку з цим на підприємстві виникають проблеми забезпечення оптимального рівня запасів готової продукції на складі.

У сучасних умовах, неможливо розглядати підвищення ефективності управління запасами у відриві від інших елементів. Система управління запасами повинна включати в себе підсистему підприємства, які пов'язані з управлінням виробничими запасів безпосередньо або побічно. Ці підсистеми включають: закупівлю, транспортні засоби, складські приміщення, інформаційна підтримка, виробництво і т.д. [3, с. 523]. Це настановує на думку про те, що управління запасами є частиною процесу реалізації продукції, який не можна розглядати окремо від управління підприємством в цілому, оскільки

цей процес є єдиним цілим, а відтак, зміна одного елемента у ланцюзі виробництва безперечно призведе й до зміни величини запасів.

Ефективність в управлінні запасами дозволяє знизити тривалість не лише виробничого, але і всього операційного циклу, знизити поточні витрати на їх зберігання, вивільнити із поточного господарського обороту частину фінансових коштів, реінвестуючи їх ув інші активи. В основі процесу управління запасами на виробничих підприємствах є формування такого їх обсягу та структурного складу, яке здійснюється на принципах оптимальності [1, с. 28].

Як відомо, оптимальний рівень запасів відповідає мінімальній величині сумарних витрат. Такий рівень витрат досягається шляхом регулювання рівня запасу одним з трьох основних способів:

1. Зміна обсягу замовлення.
2. Зміна періоду замовлення.
3. Одночасна зміна обсягу і періоду замовлення.

Відповідно до цього можна виділити чотири логістичні моделі управління запасами, серед яких:

- модель із фіксованим обсягом замовлення;
- модель із фіксованим інтервалом (періодом) поставки;
- модель із встановленою періодичністю поповнення запасів до необхідного рівня;
- модель-система «максимум-мінімум».

Отже, головне завдання управління запасами полягає у підтримці запасів сировини та запасів готової продукції на рівні, що є не надто низьким, аби зумовити до втрат у продажах чи зупинок у виробництві продукції; або ж занадто високим, аби «заморозити» частину обігових засобів та складських площ.

Використані джерела

1. Варивода В.Р. Механізм управління запасами на промисловому підприємстві та напрями підвищення його ефективності. Проблеми ринку та розвитку регіонів України в XXI столітті : матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, м. Одеса, 10-12 грудня 2014 р. С. 28-30.
2. Чуприна Л.В., Намазова В.М. Роль управління запасами у підвищенні ефективності управління підприємством. Молодий вчений. 2017. № 4. С. 784-788.
3. Babenko I.V., Pochechun P.I. Issues of Forming Inventory Management System in Small Businesses. International Review of Management and Marketing. 2016. № 6. P. 522-527.